

گزارش یک مورد جالب مسمومیت با سرب و کولیک صفراوی

دکتر حسن سلمان روغنی^۱، دکتر عظیم فروزان^۲^۱ دانشیار، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی، یزد، ایران
^۲ دستیار داخلی، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی، یزد، ایران

چکیده

مسمومیت با سرب تظاهرات گوناگونی دارد. به گونه ای که تشخیص ممکن است مشکل باشد. این تظاهرات شامل اختلالات عصبی، مشکلات کبدی، صفراوی و درد شکم می شوند. نه تنها اعتیاد به تریاک بلکه مسمومیت با سرب نیز می تواند باعث مشکلات صفراوی شود. هنگامی که هر دو علت هم زمان وجود داشته باشند، تشخیص مشکل می شود.

بیمار مورد بحث آقای ۴۶ ساله با سابقه مصرف تریاک است که به دلیل دردهای کولیکی شکمی جهت بررسی ارجاع شده بود. در اولین بستری از درد شکم، یبوست و ضعف شکایت داشت. در بررسی های آزمایشگاهی کم خونی و افزایش آنزیم های کبدی نشان داده شد و در سونوگرافی اتساع مجرای مشترک صفراوی (CBD)* نمایان بود. بنابراین برای بیمار ERCP** انجام شد که بیانگر اتساع مجرای صفراوی مشترک بود از این رو برای بیمار اسفنکتر تومی انجام شد. بعد از ۲ هفته بیمار با همان علائم بازگشت اما بعضی علائم عصبی مانند اختلال در راه رفتن، لرزش و ضعف عضلات پروگزیمال، کم خونی اختلالات تست های کبدی و اختلالات الکترولیتی نیز به وجود آمده بود که از این رو با توجه به این علائم، سطح سرب اندازه گیری شد که بالا بود (۹۰ μg/dl) و بدین جهت تشخیص مسمومیت با سرب داده شد.

گرچه تریاک می تواند منجر به بیماری در مجرای مشترک صفراوی شود، اما بیمار ما نشان داد که مسمومیت با سرب حتی با وجود مصرف تریاک، باید در شخصی که با علائم و نشانه های اشکال در مجرای مشترک صفراوی مراجعه کرده است در نظر گرفته شود.

کلیدواژه: مسمومیت با سرب، تریاک، مجرای مشترک صفراوی، درد شکم، کم خونی

گوارش / دوره ۱۴، شماره ۱، بهار ۱۳۸۸، ۳۹-۴۶

زمینه و هدف

مسمومیت با سرب همواره به عنوان عارضه ای نه چندان غیر شایع و در کنار بسیاری از تشخیص افتراقی های دیگر، خودنمایی می کند. انواع حاد، تحت حاد و مزمن این عارضه علائم بالینی متفاوتی دارند. بسته به سن بیمار و سطوح مختلف خونی سرب، و با توجه به پلی مورفیسم ژنی در آنزیم هایی که مورد حمله سرب قرار می گیرند، پاسخ افراد به سرب متفاوت است و بافت های مختلف پاسخ های متفاوتی به سطوح یکسان سرب می دهد. (۱-۶)

کمبود هم زمان سایر عناصر مانند آهن، مس و یا روی و کمبود ویتامین ها، و حتی اسیدهای آمینه نیز می توانند بر شدت و میزان پاسخ بالینی بیمار

نویسنده مسئول: یزد، صفاییه، بلوار شهید قندی، بلوار ابن سینا، بیمارستان شهید

صدوقی، بخش گوارش

نمابر: ۰۳۵۱-۸۲۲۴۱۰۰

تلفن: ۰۳۵۱-۸۲۲۴۰۰۰

پست الکترونیک: salmanroghani@hotmail.com

تاریخ دریافت: ۸۷/۸/۱۵

تاریخ پذیرش: ۸۸/۴/۱

تاثیری مستقیم داشته باشد. (۹-۶)، سرب با ترکیب شدن با متالو آنزیم ها بسیاری از فعالیت های سلولی را متوقف می کند. هم چنین به عنوان اکسیدان باعث اختلال در لیپیدهای غشایی شده و با آسیب زدن به جدار عروق، باعث انسداد آنها و نکروز در سراسر بدن می شود. قطعاً وجود مواد آنتی اکسیدان مانند ویتامین E و C و کمبود فلزات دیگر مانند آهن، کلسیم و روی که با سرب در ترکیب با متالو آنزیم ها واکنش متقاطع دارند در میزان جذب و شکل گیری و شدت پاتولوژی ایجاد شده تاثیر مستقیم دارند. (۱۲-۱۰)، سرشت پیچیده این عارضه به ویژه نوع حاد آن باعث ایجاد مشکلات عدیده ای در بیمار مثل صدمات ارگان های اصلی مانند قلب و عروق، کبد، سیستم گوارشی، کلیه، مغز استخوان، سیستم عصبی مرکزی و محیطی، و حتی عضلات، استخوان ها و در نهایت مرگ می شود.

سرب از سرعت و میزان جذب بسیار بالایی برخوردار است در بالغین ۱۰ تا ۱۵ درصد و در اطفال تا ۵۰ درصد از سرب دریافتی از طریق گوارش جذب می شود. سرب از راه تنفس نیز جذب بسیار بالایی دارد. (۱۷-۱۳)، مسمومیت

* Common Bile Duct

** Endoscopic Retrograde Cholangiopancreatography